

แนวทางการจัดกิจกรรมวันดินโลก ปี ๒๕๖๕

หลักการและเหตุผล

องค์การสหประชาชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญที่ ๖๘ รับรองให้วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีเป็นวันดินโลก (World Soil Day) ซึ่งมีผลให้วันดินโลก ได้รับการบรรจุในปฏิทินปฏิบัติงานขององค์การสหประชาชาติอย่างเป็นทางการ โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นไป โดยในวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติกว่า ๒๐๐ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยจะจัดงานเฉลิมฉลองวันดินโลกพร้อมกัน ซึ่งการประกาศรับรองวันดินโลกเป็นผลสืบเนื่องจากการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้รับการถวายรางวัล นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม (The Humanitarian Soil Scientist) จากสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ หรือ IUSS (International Union of Soil Science) เป็นพระองค์แรกของโลก เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณ ให้เป็นที่ประจักษ์ถึงวิสัยทัศน์และพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

เนื่องจากอาหารร้อยละ ๙๕ มีต้นกำเนิดจากดิน และจากข้อมูลขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติระบุว่า ในช่วง ๗๐ ปีที่ผ่านมา ปริมาณวิตามินและสารอาหารในพืชผัก ผลไม้ที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ของดิน ดังนั้น วันดินโลกปี ๒๕๖๕ ประเทศสมาชิกองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติจึงเห็นพ้องร่วมกันให้กำหนดหัวข้อการจัดงานในชื่อ Soils, where food begins ซึ่งเน้นความสำคัญของการสร้างสุขภาพดินที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความมั่นคงและปลอดภัยทางอาหารและสิ่งแวดล้อมที่ดี ตามแนวคิด One Health ซึ่งหมายถึง การพัฒนาสุขภาพคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน ให้มีสุขภาพที่ดีแบบองค์รวม ภายใต้อเป้าหมาย การพัฒนาความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ๔ ด้าน หรือ Four better ประกอบด้วย Better Production (การผลิตที่ดี) Better Nutrition (โภชนาการที่ดี) Better Environment (สิ่งแวดล้อมที่ดี) Better Life (ชีวิตที่ดี) ซึ่งประเทศไทย ในฐานะเป็นครัวของโลก จึงควรให้ความสำคัญกับการรณรงค์ให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรดินให้สามารถผลิตอาหารเลี้ยงประชากรโลกได้อย่างยั่งยืนด้วยการจัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ผ่านงานวันดินโลก ๕ ธันวาคม

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมวันดินโลก

๑. เพื่อสร้างการรับรู้เรื่องวันดินโลกแก่ประชาชน
๒. เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดิน และเกิดจิตสำนึกในการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

กิจกรรม

หน่วยงานอาจพิจารณากำหนดกิจกรรมที่เห็นควรดำเนินการ โดยเน้นช่วงเวลาการจัดระหว่างวันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้สามารถส่งกิจกรรมเข้าร่วมการประกวดรางวัล King Bhumibol World Soil Day Award (รายละเอียดตามแนบ) หรือช่วงเวลาใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้อาจจัดกิจกรรมในสถานที่ หรือกิจกรรมทางสื่อออนไลน์ ดังนี้

๑. กิจกรรมที่จัดในสถานที่ ได้แก่

๑.๑ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม” แสดงหลักการของแนวพระราชดำริด้านดินที่ช่วยแก้ไขปัญหาดินของแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

นำไปสู่ความมั่นคงและปลอดภัยทางอาหารและการขจัดความอดอยากหิวโหย (zero hunger) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nation : UN) จนเป็นที่มาของการประกาศรับรองวันที่ ๕ ธันวาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ เป็นวันดินโลกที่เป็นวาระแห่งการสร้างเสริมความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดินต่อการดำรงชีพของมนุษย์

๑.๒ นิทรรศการวันดินโลก เช่น ความเป็นมาของวันดินโลก ความสำคัญของดินต่อการผลิตอาหาร ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เป็นต้น

๑.๓ การประชุม เสวนา หรือบรรยายพิเศษ โดยนักวิชาการ หรือเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ

๑.๔ การประกวดแข่งขันต่างๆ เช่น การประกวดวาดภาพจากดิน ภาพถ่ายที่สื่อถึงความสำคัญของดิน สุนทรพจน์ การโต้วาทีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวันดินโลก การประกวดนวัตกรรม เป็นต้น

๑.๕ การจัดตลาดนัดสินค้าเกษตร เพื่อแสดงถึงผลสำเร็จของการจัดการดินอย่างยั่งยืน นำมาซึ่งผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความมั่นคงและปลอดภัยทางอาหาร

๑.๖ การจัด workshop DIY (Do It Yourself) ทำของใช้ ของที่ระลึกที่มีดินเป็นส่วนประกอบเกี่ยวกับดิน เพื่อให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม และได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องต่างๆ เช่น การทำของใช้จากดิน การวิเคราะห์ดิน การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น โดยมีข้อมูลความรู้ประกอบ

๑.๗ การสาธิต/แข่งขันการทำอาหารจากวัตถุดิบที่ได้จากดินโดยตรง เช่น ผัก ผลไม้ โดยมีการแสดงข้อมูลต้นตอของวัตถุดิบดังกล่าวประกอบด้วย

๑.๘ การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดินและอาหาร

๒. กิจกรรมทางสื่อออนไลน์ ได้แก่ การจัดทำคลิปวิดีโอสื่อสารเรื่องดินกับการดำรงชีวิต หรือกิจกรรมการมีส่วนร่วมในสังคมออนไลน์ เช่น กิจกรรม challenge ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดินและอาหาร

หมายเหตุ

๑. ขอความร่วมมือใช้สัญลักษณ์วันดินโลกในทุกกิจกรรม (สามารถดาวน์โหลดได้จาก <http://www.fao.org/world-soil-day/campaign-materials/en/>)

๒. ขอความร่วมมือปักหมุดกิจกรรมในเวปไซต์ (<https://www.fao.org/world-soil-day/en/> คลิกที่ interactive map) เพื่อให้ปรากฏในแผนที่วันดินโลกของ FAO

๓. เชิญชวนติด hashtag ที่เกี่ยวข้องกับวันดินโลก เช่น **#วันดินโลก #worldsoilday #อาหาร** ก่อกำเนิดเกิดจากดิน **#soilswherefoodbegins** เป็นต้น ในการลงภาพกิจกรรม หรือลงข่าวในสื่อออนไลน์

๔. แหล่งข้อมูลประกอบการจัดกิจกรรม

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลวันดินโลก ข้อมูลทางวิชาการ รวมทั้งสื่อต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมได้ที่

- <http://worldsoilday.ldd.go.th/index.php>
- <https://www.facebook.com/worldsoildaythailand>